

**Apoštolský list motu proprio
Benedikta XVI.
Summorum pontificum**

"Motu proprio" (z vlastného rozhodnutia) pápež Benedikt XVI. vydal 7.7.2007 a v ktorom popri omšového rádu schváleného po II. vatikánskom koncile (Novus Ordo) povoľuje od 14.9.2007 aj používanie misálu Jána XXIII. z r. 1962 ako "zvláštnej formy liturgického slávenia".

Najvyšší veľkňazi dosiaľ vždy dbali o to, aby Kristova Cirkev prinášala dôstojný kult Božiemu majestátu, „na chválu a slávu jeho mena“ a „na úžitok celej jeho svätej Cirkvi“.

Tak ako tomu bolo odnepamäti, rovnako i do budúcnosti má byť zachovávaná zásada, podľa ktorej „každá partikulárna cirkev musí byť v súlade s univerzálnou Cirkvou, nielen čo sa týka náuky viery a sviatosných znakov, ale aj v tom, čo sa týka všeobecne prijatých zvykov apoštolskej a nepretržitej tradície. Tieto zvyky sa majú zachovávať nielen preto, aby sa zabránilo omylom, ale aj preto, aby sa odovzdávala celistvosť viery, lebo pravidlo modlitby Cirkvi zodpovedá jej pravidlu viery.“ (1).

Medzi veľkňazmi, ktorí prejavovali takúto náležitú starostlivosť, sa vyníma meno svätého Gregora Veľkého, ktorý sa postaral o to, aby sa novým národom Európy odovzdávala tak katolícka viera, ako aj poklady kultu a kultúry, ktoré Rimania nahromadili počas stáročí. Nariadil, aby bola zachovaná tá forma posvätnej liturgie – omšovej obety a liturgie hodín –, aká sa slávila v meste Ríme. Veľmi podporoval mužské a ženské mníšske rády, ktoré pôsobili pod regulou svätého Benedikta, pričom všade s ohlasovaním evanjelia svojím životom objasňovali blahodarnú zásadu regule, „aby sa ničomu nedávala prednosť pred Božím dielom“ (kap. 43). Takto posvätná liturgia slávená na rímsky spôsob obohatila nielen vieru a nábožnosť, ale aj kultúru mnohých národov. Je známe, že latinská liturgia Cirkvi v jej rôznych formách v každom storočí kresťanskej éry podnecovala početných svätých k duchovnému životu a posilňovala mnohé národy v čnosti nábožnosti a

ich nábožnosť robila plodnou.

Veľa ďalších rímskych veľkňazov v priebehu stáročí prejavilo osobitnú starostlivosť o to, aby posvätná liturgia čo najúčinnejšie plnila túto úlohu. Medzi nimi vyniká sv. Pius V., ktorý s veľkým pastoračným úsilím obnovil na podnet Tridentského koncilu celý kult Cirkvi, postaral sa o vydanie liturgických kníh, opravených a „obnovených podľa normy (cirkevných) otcov“ a dal ich latinskej Cirkvi do užívania.

Medzi liturgickými knihami rímskeho obradu vyniká Rímsky misál, ktorý sa vyvinul v meste Ríme a počas ďalších storočí postupne nadobúdal formy, ktoré sa veľmi podobajú formám používaným nedávnymi generáciami.

„Tento cieľ postupom času sledovali rímski veľkňazi, keď prispôbovali alebo ustanovovali obrady a liturgické knihy v súlade s požiadavkami nových čias a potom, keď sa v priebehu tohto nášho storočia podujali na širšiu obnovu“ (2). Takto konali naši predchodcovia Klement VIII., Urban VIII., svätý Pius X.(3), Benedikt XV., Pius XII. a bl. Ján XXIII.

V nedávnej dobe Druhý vatikánsky koncil vyjadril želanie, aby sa znovu obnovila náležitá pozornosť a úcta voči Božiemu kultu a aby sa prispôbila potrebám našej doby. Náš predchodca, najvyšší veľkňaz Pavol VI., povzbudený týmto želaním schválil roku 1970 nanovo usporiadané a čiastočne obnovené liturgické knihy pre latinskú Cirkev. Tieto knihy boli preložené do mnohých jazykov národov sveta a biskupi, kňazi i veriaci ich ochotne prijali. Ján Pavol II. zrevidoval tretie typové vydanie Rímskeho misála. Rímski veľkňazi tak prispeli k tomu, aby „sa táto akoby liturgická stavba... znovu zaskvela dôstojnosťou vo svojej nádhere a harmónii“ (4). Keďže v niektorých oblastiach ostalo nemálo veriacich, ktorých kultúru a ducha tak hlboko prenikli predchádzajúce liturgické formy, že k nim prilnuli a stále lipnú s takou láskou a citom, že najvyšší veľkňaz Ján Pavol II. pohnutý pastoračnou starostlivosťou o týchto veriacich zvláštnym indultom Quattuor abhinc annos, zostaveným roku 1984 Kongregáciou pre Boží kult, udelil splnomocnenie používať Rímsky misál vydaný Jánom XXIII. v roku 1962. Potom v roku 1988 Ján Pavol II.

svojím apoštolským listom motu proprio Ecclesia Dei povzbudil biskupov, aby toto splnomocnenie široko a veľkodušne používali na prospech všetkých veriatic, ktorí o to žiadajú.

Na základe naliehavých žiadostí týchto veriatic, ktoré už dlho zvažoval náš predchodca Ján Pavol II., a potom, čo sme si my sám vypočuli otcov kardinálov na konzistóriu konanom 23. marca 2006, ako aj po zrelom zvážení, vzývaní Ducha Svätého a opierajúc sa o Božiu pomoc, týmto apoštolským listom vydávame nasledovné rozhodnutie:

Čl. 1. Rímsky misál vyhlásený Pavlom VI. je riadnym vyjadrením „lex orandi“ Katolíckej cirkvi latinského obradu. Jednako Rímsky misál vyhlásený sv. Piom V. a znovu vydaný bl. Jánom XXIII. treba považovať za mimoriadne vyjadrenie „lex orandi“ Cirkvi a pre jeho ctihodné a starobylé používanie si zasluhuje povinnú úctu. Tieto dve vyjadrenia „legis orandi“ nevnášajú žiadne rozdelenie do „lex credendi“ Cirkvi; sú to dva spôsoby používania jediného rímskeho obradu.

Preto je dovolené sláviť obetu omše podľa typového vydania Rímskeho misála vyhláseného bl. Jánom XXIII. v roku 1962, ktorý nebol nikdy úplne zrušený, ako mimoriadnu formu liturgie Cirkvi. Avšak podmienky pre používanie tohto misála stanovené predošlými dokumentmi Quattuor abhinc annos a Ecclesia Dei sa nahradzujú nasledujúcimi:

Čl. 2. Ktorýkoľvek katolícky kňaz latinského obradu, či už svetský alebo rehoľný, môže pri omšiach slávených bez účasti ľudu v akýkoľvek deň okrem Veľkonočného trojdňa používať buď Rímsky misál bl. pápeža Jána XXIII. vydaný roku 1962, alebo Rímsky misál vyhlásený najvyšším veľkňazom Pavlom VI. roku 1970. Na takéto slávenie podľa jedného či druhého misála nepotrebuje kňaz žiadne povolenie ani Apoštolskej stolice, ani svojho ordinára.

Čl. 3. Spoločenstvá inštitútov zasväteného života a spoločností apoštolského života, tak pápežského, ako aj diecézneho práva, ktoré si pri konventných sláveniach čiže sláveniach spoločenstva vo vlastných kaplnkách želajú sláviť svätú omšu podľa

vydania Rímskeho misála vyhláseného roku 1962, majú na to dovoľenie. Pokiaľ jednotlivé spoločenstvo alebo celý inštitút či spoločnosť chcú takéto slávenie konať často, zväčša či natrvalo, musia o tom rozhodnúť podľa normy práva a podľa zákonov i osobitných štatútov vyššie predstavení.

Čl. 4. Na slávenia svätej omše, o ktorej je reč v čl. 2, môžu byť pri zachovaní toho, čo treba zachovať, pripustení aj veriaci, ktorí si to sami od seba želajú.

Čl. 5, § 1. **Vo farnostiach, v ktorých nepretržite jestvuje skupina veriacich, ktorá sa pridŕža predošlej liturgickej tradície, má farár ochotne prijať ich žiadosti ohľadne slávenia svätej omše podľa obradu Rímskeho misála vydaného roku 1962.** Nech sa postará o to, aby dobro týchto veriacich bolo v súlade s riadnou pastoračnou starostlivosťou o farnosť pod vedením biskupa podľa normy kánonu 392, pričom nech sa vyhýba nezhodám a podporuje jednotu celej Cirkvi.

§ 2. Slávenie podľa misála bl. Jána XXIII. sa môže konať vo všedné dni; avšak v nedele a vo sviatky sa môže konať jedno takéto slávenie.

§ 3. Veriacim a kňazom, ktorí o to požiadajú, nech farár dovoľí slávenia touto mimoriadnou formou aj pri osobitných príležitostiach, ako sú uzatváranie manželstva, pohreby, alebo príležitostné slávenia, napr. počas púte.

§ 4. Kňazi, ktorí používajú misál bl. Jána XXIII., musia byť súci a z hľadiska práva nehatení.

§ 5. V kostoloch, ktoré nie sú ani farské, ani konventné, vyššie spomínané povolenie udeľuje rektor kostola.

Čl. 6. Pri omšiach slávených podľa misála bl. Jána XXIII. za účasti ľudu sa môžu čítania prednášať aj v národnom jazyku, použijúc vydania uznané Apoštolskou stolicou.

Čl. 7. Ak niektorá skupina veriacich laikov, o ktorých je reč v čl. 5, § 1, neobdrží vyhovenie žiadosti u farára, upovedomí o tom diecézneho biskupa. Od biskupa sa naliehavo žiada, aby vyhovel ich žiadosti. Ak sa on nemôže postarať o takéto slávenie, záležitosť nech predloží Pápežskej komisii Ecclesia Dei.

Čl. 8. Biskup, ktorý sa chce postarať o takéto žiadosti veriacich laikov, ale rozličné dôvody mu v tom prekážajú, môže záležitosť zveriť Pápežskej komisii Ecclesia Dei, aby mu poskytla radu a pomoc.

Čl. 9, § 1. Farár takisto, po pozornom zvážení všetkého, môže dať dovoľenie na používanie starších obradov vysluhovania sviatostí krstu, manželstva, pokánia a pomazania chorých, ak to radí dobro duší.

§ 2. Ordinárom sa udeľuje splnomocnenie sláviť sviatosť birmovania podľa starého Rímskeho pontifikálu, ak to radí dobro duší.

§ 3. Klerici ustanovení „in sacris“ smú používať Rímsky breviár vyhlásený bl. Jánom XXIII. roku 1962.

Čl. 10. Miestny ordinár smie, ak to uzná za vhodné, za účelom slávenia podľa staršej formy rímskeho obradu zriadiť osobnú farnosť podľa normy kán. 518, alebo menovať rektora či duchovného správcu, pri zachovaní toho, čo treba zachovať.

Čl. 11. Pápežská komisia Ecclesia Dei zriadená Jánom Pavlom II. roku 1988 (5) naďalej plní svoju úlohu.

Táto komisia nech má takú formu, úlohy a normy, aké jej chcel udeliť rímsky veľkňaz.

Čl. 12. Táto komisia, okrem splnomocnení, ktoré už má, bude konať s autoritou Svätej stolice, keď bude bdieť nad zachovávaním a uplatňovaním týchto opatrení.

Nariaďujeme, aby všetko, čo sme týmto apoštolským listom motu proprio rozhodli, bolo považované za potvrdené a platné a aby sa to počnúc 14. septembrom tohto roku, sviatkom Povýšenia Svätého kríža zachovávalo, napriek všetkému, čo by s tým mohlo byť v rozpore.

Dané v Ríme pri svätom Petrovi 7. júla roku Pána 2007, v treťom roku nášho pontifikátu.

Benedikt XVI.

1. Všeobecné smernice Rímskeho misála (IGMR), tretie typové vydanie, 2002, 397.
2. JÁN PAVOL II.: apoštolský list *Vicesimus quintus annus*, 4. decembra 1988, 3; AAS 81 (1989), 899. Slovenský preklad je v časopise *Liturgia* 1/1991, s. 13.
3. Tamže.
4. SV. PIUS X.: apoštolský list motu proprio *Abhinc duos annos*, 23. októbra 1913; AAS 5 (1913), 449 – 450; porov. JÁN PAVOL II.: apoštolský list *Vicesimus quintus annus*, 3: AAS 81, (1989), 899.
5. Porov. JÁN PAVOL II.: apoštolský list motu proprio *Ecclesia Dei*, 2. júla 1988, 6; AAS 80 (1988), 1498.